

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociális Munkásképző Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4 Szakterület	Szociális munka
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Szociális munkás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Egészségpszichológia és közegészségtan						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Dégi László Csaba docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. habil. Dégi László Csaba docens						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	5	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	SZT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					4 * 25 = 100 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	58				
3.8 A félév össz-óraszama	100				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Legkevesebb 75%-os jelenlét
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Legkevesebb 75%-os jelenlét

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C3 Társadalmi problémák vizsgálata, közpolitikai stratégiák és szociális politikák alkalmazása</p> <p>C4 Társadalmi problémák és konfliktusok feltárása, elemzése (magyarázata), és megoldása közösségekben és szervezetekben.</p> <p>C5 Szakmai tanácsadás és társadalmi integráció</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT2 Csoportközi viszonyulási technikák, empátikus kommunikációs készségek, és sajátos szerepvállalás alkalmazása a csoportmunkában</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>Az előadás interaktív formában megismerteti a szociális munkás hallgatókat az egészségpszicho-szociológia alapfogalmaival, illetve a hazai és nemzetközi epidemiológiai adatok összehasonlító elemzésével képet kapnak a populáció egészségügyi állapotáról, valamint a középkorúak morbiditási és mortalitási jellemzőiről. Az előadás megérteti a hallgatókkal az egészségmagatartás, egészségfejlesztés fontosságát és prioritásait, a protektív és kockázati tényezők jelentőségét. A szemináriumokon HIV fertőzöttekről/AIDS betegekről és daganatos betegekről készült hiteles esettanulmányokat dolgozunk fel, egészségfejlesztés céljából.</p> <p>Az egészségpszicho-szociológia tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az egészség megőrzésében és fenntartásában, a betegségek prevenciójában és kezelésében szerepet játszó bio-pszicho-szociális tényezőket. Azaz olyan korszerű bio-pszicho-szociális szemlélet kialakítása, mely megkönnyíti a hallgatók számára a problémás személyekkel való kapcsolat kialakítását és a beavatkozás lehetőségeit. Továbbá ismerjék meg a magatartásbeli rizikófaktorokat, az egészséggel - betegséggel kapcsolatos nézeteket illetve a krónikus betegek és környezetének problémáit és a haldoklás szakaszait.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A kötelező szakirodalom és az előadás anyagának tartalmi ismerete, élethelyzetekhez-esetekhez való kapcsolása, gyakorlati alkalmazása. Képesek legyenek az egészséggel és betegséggel kapcsolatos bio-pszicho-szociális információkat a szociális munka és a szociológia ismeretanyagával és intervenciók lehetőségeivel összekapcsolni.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapfogalmak az egészségpszicho-szociológiában. Az egészség és betegség fogalma, test-lélek-környezet.	Előadás, kiegészítő bemutatás, prezentációk	1 előadás

Szociális munka az egészségügyben		
2-3. Az egészséget védő és károsító tényezők. Egészségkárosító magatartásformák: dohányzás, alkoholfogyasztás, obezitás a friss vizsgálatok tükrében	Előadás, csoportos megbeszélés, érvelés	2 előadás
4. Epidemiológiai helyzetkép. A középkorú lakosság morbiditási és mortalitási jellemzői	Interaktív előadás	1 előadás
5-6-7-8. A pszichoszomatikus megbetegedések biológiai és pszichés hátteréről. Krónikus betegségek - a betegséggel való megküzdés. Életminőség - Szívérrendszeri betegségek - Daganatos betegségek. Mell/ emlő daganat. Tüdő daganat. Vastagbél daganat. Méhnyak illetve prosztatata daganat. Betegségmegelőzés (szűrővizsgálatok, önvizsgálat) - Szenvedélybetegségek/függőség - HIV fertőzés / AIDS betegség - Haldoklókkal való munka	Előadás, kiegészítő bemutatás, prezentációk, csoportos megbeszélés	4 előadás
9. Lelki, mentális betegségek. Stressz – depresszió	Interaktív előadás	1 előadás
10. A prevenciók lehetőségei és szerepük az egészség alakulásában. Életmód változtatás	Előadás, kiegészítő bemutatás	1 előadás
11. Hazai közegészségügyi projektek az egészségi állapot javulásáért	Előadás, kiegészítő bemutatás	1 előadás
12. A család, a társas támogatottság és az egészségi állapot	Előadás, kiegészítő bemutatás, csoportos megbeszélés	1 előadás
13. Egyenlőtlenség az egészségi állapotban és a befolyásoló tényezők. A nemek egészségmagatartása	Előadás, kiegészítő bemutatás, esettanulmányok	1 előadás
14. Az egészségkommunikációs kampányok elemei és alkalmazása. Esettanulmányok bemutatása	Esettanulmányok, esetelemzés	1 előadás

Kötelező könyvészet

Albert-Lőrincz, E. (2007a). A betegség fogalma. In: Albert-Lőrincz, E., Salus satis. Az egyén és a közösség egészségvédelme (pp. 91-105). Kolozsvár:Kolozsvári Egyetemi Kiadó.

Albert-Lőrincz, E. (2007b). Az egészség fogalma. In: Albert-Lőrincz, E., Salus satis. Az egyén és a közösség egészségvédelme (pp. 33-59). Kolozsvár:Kolozsvári Egyetemi Kiadó.

Balog, P. & Dégi, L. Cs. (2005). A családi támogatottság szerepe a daganatos nők pszichoszociális sérülékenységének. Mentálhigiéné és Pszichoszomatika 6(1):17-34.

Balog, P. (2006). A szív- és érrendszeri betegek életminősége. In: Kopp, M. & Kovács, M. E. (szerk.), A magyar népesség életminősége az ezredfordulón (pp. 444-466). Budapest:Semmelweis Kiadó.

Dégi, L. Cs. (2004). Arcok nélkül – HIV csoportmunka. Mátix - A Magyar Csoport-pszichoterápiás

Egyesület szakmai kiadványa 7-8:6-11.

Dégi, L. Cs. (2008). Pszichoszociális kockázati tényezők szerepe a daganatos megbetegedésekben. In: Kopp, M. (szerk.), Magyar lelkiállapot 2008. Esélyerősítés és életminőség a mai magyar társadalomban (pp. 557-568). Budapest:Semmelweis Kiadó.

Dégi, L. Cs. (2010). Depressziós tünetegyüttes. In: Dégi, L. Cs., A daganatos betegségek pszichoszociális elemzése. Elméleti bevezető segítőknék (pp. 90-104). Kolozsvár:Kolozsvári Egyetemi Kiadó.

Dégi, L. Cs. (2010). Életminőség. In: Dégi, L. Cs., A daganatos betegségek pszichoszociális elemzése. Elméleti bevezető segítőknék (pp. 156-167). Kolozsvár:Kolozsvári Egyetemi Kiadó.

Kopp, M. (2007). A kelet-közép-európai egészségparadoxon. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 51-64). Budapest:Medicina Kiadó.

Kübler – Ross, E. (1988). A halál és a hozzá vezető út (pp. 83-100; 101-150; 151-155; 156-193; 194-233). Budapest: Gondolat Kiadó.

Stauder, A. (2007). Stressz és stresszkezelés. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 153-174). Budapest:Medicina Kiadó.

Szumska, I. (2006). Az elhízás gyakorisága és hatása az életminőségre. In: Kopp, M. & Kovács, M. E. (szerk.), A magyar népesség életminősége az ezredfordulón (pp. 210-220). Budapest:Semmelweis Kiadó.

Török, J. (2003). A szociális munka néhány alapkérdése az egészségügyben. <http://szochalo.hu/>. 2003. február 22. 18:26.

Urbán, R. (2007). Az egészségkárosító viselkedések klinikai egészségpszichológiai megközelítése. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 279-301). Budapest:Medicina Kiadó.

+

YouTube playlist: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL4DA2906D5B5C1EE0>

Ajánlott könyvészet

Ábrám, Z. (2000). Életmód-egészség. Marosvásárhely:Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság.

Bagdy, E. (2007). Vitalitásgenerátorok. Szubjektív jóllétérzésünk erősítésének és egészséggondozásunk természetes eszközei. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 239-273). Budapest:Medicina Kiadó.

Barabás, K. (2006). Egészségfejlesztés. Budapest:Medicina Kiadó.

Buda, B. (2002). A lélek közegészségtana. Budapest:Animula Kiadó.

Buser, K., & Kaul-Hecker, U. (1998). Orvosi pszichológia. Orvosi szociológia. Budapest:Medicina Kiadó.

Csépe, A. (2007). Összefogás a depresszió ellen. Budapest:Semmelweis Kiadó.

Dégi, L. Cs. (2006). Onkopszichológiai beavatkozások hatékonyságvizsgálata a daganatos betegek életminősége és túlélési esélye szempontjából. *Psychiatria Hungarica* 21(2):138-146.

Dégi, L. Cs. (2007). Egészségi állapot, egészségvédő és kockázatos egészségmagatartási szokások vizsgálata erdélyi felnőtt populációban a daganatos megbetegedés rizikója szempontjából. *Erdélyi Pszichológiai Szemle* 8.(4):251-269.

- Dégi, L. Cs. (2010). Daganatos distressz és életminőség. Bukarest-Marosvásárhely:Editura Didactică și Pedagogică-Studium Kiadó.
- Gyukits, Gy. (2003). A gyászolók szociális támogatása. In: Pilling, J. (szerk.), Gyász (pp. 251-272). Budapest:Medicina Kiadó.
- Helman, C.G. (2000). Kultúra, egészség és betegség. Budapest:Melania Kiadó.
- Kállai, J. (2007). Egészség és társas támogatás. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 199-214). Budapest:Medicina Kiadó.
- Kopp, M., & Berghammer, R. (2005). Orvosi pszichológia. Budapest:Medicina Kiadó.
- Kopp, M., & Skrabski, Á. (1995). Alkalmazott magatartástudományok. Budapest:Corvinus Kiadó.
- Kopp, M., Székely, A. & Skrabski, Á. (2006). Vallásosság és életminőség az átalakuló társadalomban. In: Kopp, M. & Kovács, M. E. (szerk.), A magyar népesség életminősége az ezredfordulón (pp. 156-167). Budapest:Semmelweis Kiadó.
- Kopp, M.S., & Réthelyi J. (2004). Where psychology meets physiology: chronic stress and premature mortality - the Central-Eastern European health paradox. Brain Research Bulletin 62:351–367.
- Kulcsár, Zs. (2002). Egészségpszichológia. Budapest:ELTE Eötvös Kiadó.
- Lajkó, K. (2005). A stresszcsökkentés alapelvei. In: Lajkó, K., A stresszcsökkentő viselkedés. Vezérfonal konfliktusaink rendezéséhez (pp. 117-156). Budapest:Medicina Kiadó.
- Lauria, M.M., Clark, E.J., Hermann, J.F., & Stearns, N.M. (2001). Social work in oncology. Supporting survivors, families, and caregivers. Atlanta:American Cancer Society.
- Pikó, B. (2002). Egészségszociológia. Budapest:Új Mandátum Kiadó.
- Pilling, J. (2003). A gyász lélektana. In: Pilling, J. (szerk.), Gyász (pp. 27-52). Budapest:Medicina Kiadó.
- Purebl, Gy., & Kovács, M. E. (2006). A depressziós tünetegyüttes kapcsolata a testi betegségekkel, hatása az életminőségre. In: Kopp, M. & Kovács, M. E. (szerk.), A magyar népesség életminősége az ezredfordulón (pp. 420-430). Budapest:Semmelweis Kiadó.
- Purebl, Gy., & Székely, E. (2007). Éltrevaló, útravaló. Budapest:Dimenzió Egészségpénztár.
- Riskó, Á., & Horti, J. (2006). Onkopszichológia a gyakorlatban. Budapest:Medicina Kiadó.
- Ștefan, P. (2007). Sociologie medicală. Cluj Napoca:Editura Dacia.
- Tiringer, I. (2007a). Az immunológiai betegségek egészségpszichológiai vonatkozásai. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 355-380). Budapest:Medicina Kiadó.
- Tiringer, I. (2007b). Megküzdés (coping). In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 177-195). Budapest:Medicina Kiadó.
- Tiringer, I. (2007c). Pszichológiai szempontok az onkológiai betegek ellátásában. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 383-405). Budapest:Medicina Kiadó.

+
 YouTube playlist: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL4DA2906D5B5C1EE0>

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bemutatózás - szemináriumi témák, könyvészet bemutatása. Követelmények és keretek, határidők	Csoportos megbeszélés	Szemináriumi projektválasztás (3-4

megbeszélése.		személy / projekt). Projekt bemutatás beosztása (Power Point, 10 perc / projekt)
2. Önelemző gyakorlatok	Interaktív gyakorlatok	Stressz és coping (Rahe, R. & Kopp, M., 1998) illetve életminőség (FACT-G 4.0) kérdőívek kitöltése és értékelése. Alternatívák megbeszélése páros gyakorlatban
3. HIV-AIDS betegség	Véleményformálás, tapasztalatok megosztása	Esettanulmányok
4. Daganatos betegségek	Véleményformálás, tapasztalatok megosztása	Esettanulmányok
5-6. Egészségpszichológiai esettanulmányok	Esettanulmányok, esetelemzés, csoportos értékelés	Projekt bemutatás és értékelés I. - II.
7. Feedback és szemináriumi jegyek	Csoportos megbeszélés	

Ajánlott könyvészet

Kopp, M.S., & Réthelyi J. (2004). Where psychology meets physiology: chronic stress and premature mortality - the Central-Eastern European health paradox. Brain Research Bulletin 62:351–367.

Tiringer, I. (2007). Az immunológiai betegségek egészségpszichológiai vonatkozásai. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 355-380). Budapest:Medicina Kiadó.

Tiringer, I. (2007). Pszichológiai szempontok az onkológiai betegek ellátásában. In: Kállai, J., Varga, J., Oláh, A. (szerk.), Egészségpszichológia a gyakorlatban (pp. 383-405). Budapest:Medicina Kiadó.

+

YouTube playlist: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL4DA2906D5B5C1EE0>

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A végzős képes legyen bemutatni az egészségmagatartást befolyásoló tényezőket, illetve az egészségkárosító magatartás megváltoztatásának módszereit; összehasonlítani az egészséget kedvezően és kedvezőtlenül meghatározó viselkedés/életmódformákat.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záróvizsga	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium	Szemináriumi jelenlét (75%), kötelező olvasmányok,	Folyamatos értékelés	25%

	aktív részvétel.		
	Egészségpszichológiai projekt elkészítése és bemutatása	Folyamatos értékelés	25%

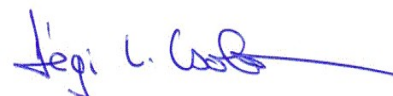
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Az előadásokon legkevesebb 75%-os jelenlét kötelező. Szemináriumokon a részvételi kötelezettség 75%-os. Mindkettőből 10 alkalom.
- Az értékelés során szükséges minden esetben az átmenő jegyet (5-ös) megszerezni.
- A szemináriumi kötelezettségek (75%-os jelenlét, illetve az egészségpszichológiai projekt elkészítése és bemutatása) haladéktalan teljesítése a záró írásbeli vizsgára való jelentkezés kizárólagos feltétele.
- Pótlási lehetőség nincs; kivételt jelentenek a betegségi, fogyatékosági állapotok és az igazolt tanulmányi utak.
- Plagizálás esetében a hallgató maradéktalanul elveszíti az illető feladat, tevékenység elvégzését megillető pontszámot.
- A vizsgán való csalás, a vizsgáról való azonnali kizárást jelenti.
- Az óvásokat a vizsgajegyek kifüggesztését követő 48 órán belül fogadom e-mailben vagy személyesen, a fogadóóra keretében.

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

Kitöltés dátuma: 2019.03.19

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2019.04.02.

dr. Veres Valér

